

Un 'forat' a Europa

Mentre Václav Havel i el Parlament europeu expressaven la seva preocupació per l'evolució política d'Eslovàquia, el sindicat de periodistes del país insistia a dir que la llibertat de premsa s'hi troba amenaçada pel que comença a dir-se'n el règim de Vladimir Meciar. Des de sempre sospitats d'un autoritarisme disfressat de patriotisme, els últims passos que ha fet aquest primer ministre són els més inquietants de la seva tèrbola trajectòria: alhora que anul·lava el referèndum sobre la incorporació a l'OTAN i l'elecció del president de la República per sufragi universal, destituïa vint-i-vuit ambaixadors i amnistiava els membres dels serveis secrets acusats d'haver segrestat el fill del president de la República, Michal Kovac, amb mòbils de desestabilització política.

El nou salt cap a la construcció del seu règim, Meciar l'ha fet precisament al cap de pocs dies d'haver assumit interinament els poders de la presidència de la República per mandat constitucional, però també perquè l'obstrucció dels seus diputats va fer possible que el Parlament elegís un nou cap d'estat.

La democràcia eslovaca grinyola tant que no són pas únicament Havel i els periodistes qui es demanen quines poden ser les intencions de Meciar amb vista a les eleccions legislatives previstes per al setembre. No són pocs els polítics adversaris de Meciar, tant de la dreta democristiana com de l'esquerra socialdemòcrata i ex-comunista, que profetitzen el frau i la tapinada. Sobretot si es mantenen els sondatges que atribueixen a l'oposició el 60% dels vots i indiquen que una majoria d'eslovacs són favorables a l'entrada a la Unió Europea i a l'OTAN.

Davant aquesta perspectiva Meciar diu el que sempre ha dit: que ell no és ni antieuropeista ni antiatlantista, però que Eslovàquia s'hi ha d'incorporar des de la seva trajectòria. I la trajectòria d'Eslovàquia des que es va separar de Txèquia fa cinc anys és el que més s'assembla a una "tercera via" o a una barreja entre el nacional-comunisme serbi (pel que fa a l'acció política i a les formes de propietat estatal) i alguns dels estils monetaris dels txecs.

Alguns economistes se sorprenen que el govern de Meciar sigui l'únic de l'Europa de l'Est que hagi aconseguit nivells importants de creixement sense reformes tutelades pel Fons Monetari Internacional. A Eslovàquia no hi ha hagut teràpia de xoc, com a la majoria de països ex-soviètics, perquè tant el populisme del Moviment que dirigeix Meciar com el col·lectivisme de la Unió dels Treballadors Eslovacs, un dels socis del govern, descarten les privatitzacions en sèrie i posen per damunt de tot l'ocupació i l'increment de salaris i pensions, objectius que

Meciar ha complert molt justament, tot i haver d'assumir a vegades algunes receptes de l'FMI, com la de retallar programes de protecció social, omplir la tresoreria pública amb dòlars provinents de les exportacions i contenir la inflació. Una situació de fràgils equilibris que no se sap fins quan podrà durar, sobretot si pensem que el país encara té pendent la reconversió de l'obsoleta indústria pesant i de l'armament.

Meciar exhibeix, orgullós, els èxits econòmics i els contraposa a les acusacions d'antiatlantisme i de continuar en la seva marxa cap a la dictadura. La realitat tossuda constata que el feix de despropòsits actuals que tant inquieten el president Havel i almenys els periodistes ja té antecedents no tan llunyans: la proposta de Meciar al

primer ministre hongarès Gyula Horn d'intercanviar les respectives minories ètniques (objectiu de l'extrema dreta present en el govern de Meciar); signatura de contractes milionaris amb les plantes del complex militar industrial rus; negativa a una intervenció contra el règim iraquí, i no pas precisament amb arguments humanitaris.

La desvinculació d'Eslovàquia de la política militar i diplomàtica occidental vigent a Centreuropa comença a molestar tant els Estats Units que la secretària d'Estat, Madelein Albright, ha dit que a Europa hi ha "un forat que es diu Eslovàquia", de moment. I és que, mirat amb criteri geoestratègic, el mapa del continent no passa per alt que l'OTAN té la dictadura bielorussa de Lukaixenko al nord; la Iugoslàvia de Milosevic al sud i al centre Meciar convertint-se en règim: més que una tercera via o un forat, un sentinella de les velles essències. ■

LLIBERT FERRI

"Eslovàquia camina cap a la dictadura i es desvincula dels interessos atlantistes alhora que el règim de Meciar proclama els seus èxits econòmics."